

2^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2-4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2003

**ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ
ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΤΑ ΤΡΙΑ ΜΕΓΑΛΑ
ΚΟΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ
ΨΗΦΟΦΟΡΩΝ ΤΟΥΣ**

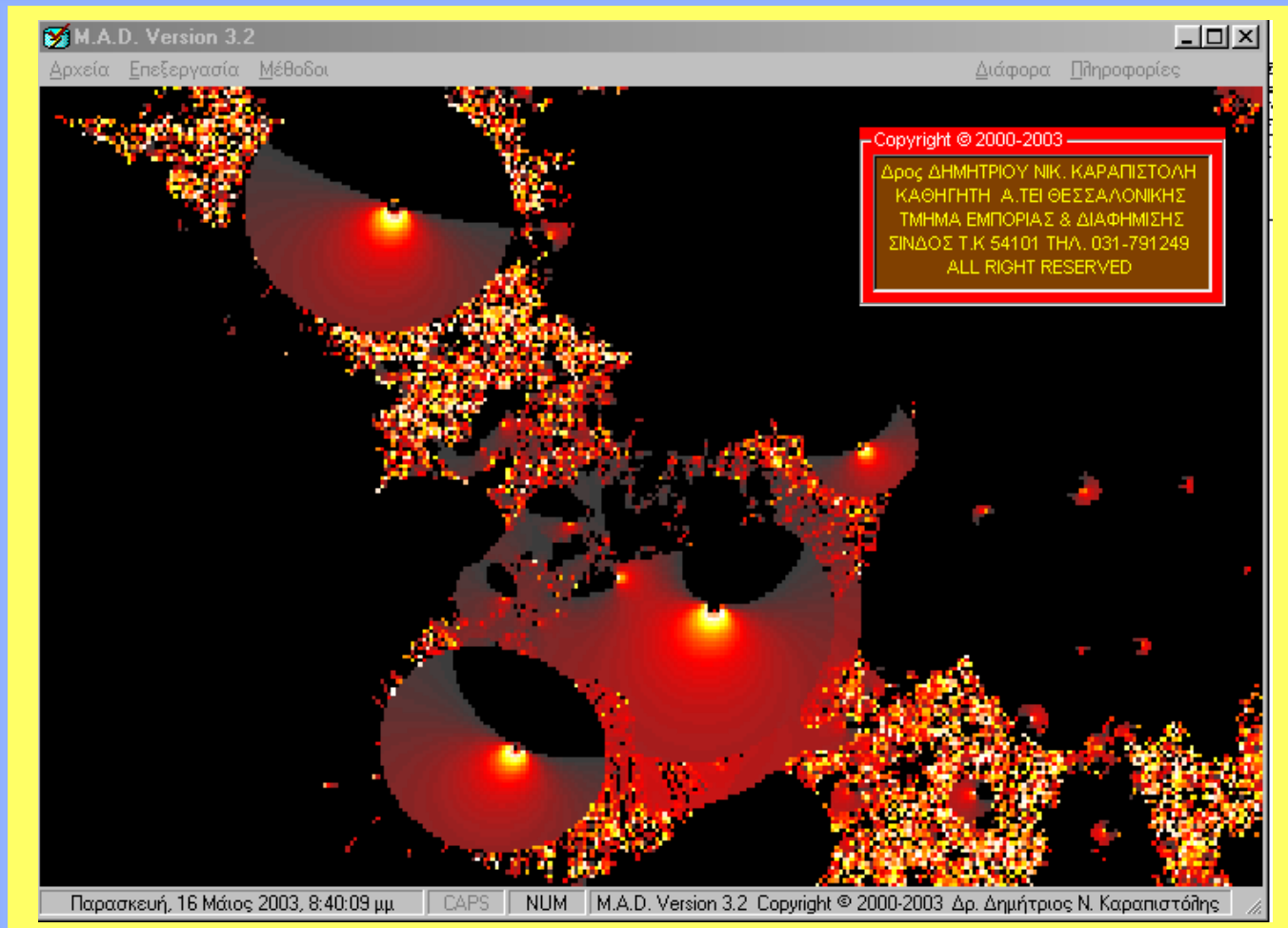
Δρ. Δημήτριος Καραπιστόλης
Καθηγητής

Τμήμα Εμπορίας και Διαφήμισης
Τ.Ε.Ι.Θεσσαλονίκης

ΓΕΝΙΚΑ

Κύριος στόχος της εργασίας αυτής είναι η ανίχνευση και ο **αντικειμενικός εντοπισμός** των βαθύτερων απόψεων που προβληματίζουν ένα σύνολο ατόμων πάνω σε οποιοδήποτε θέμα, χρησιμοποιώντας ερωτήσεις «**ανοικτού τύπου**».

Το λογισμικό MAD

Το πρόγραμμα MAD μπορεί κάποιος να το «κατεβάσει» «FREE»
στην ηλεκτρονική διεύθυνση
www.mkt.teithe.gr/Εφαρμογές/Πρόγραμμα MAD

ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Επιδίωξη της συγκεκριμένης ερευνητικής προσπάθειας είναι η ανίχνευση και ο προσδιορισμός των απόψεων των ψηφοφόρων των τριών μεγάλων κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων, ήτοι του ΠΑΣΟΚ, της ΝΔ και του ΚΚΕ, για τα προβλήματα με τα οποία δεν ασχολείται επαρκώς το κόμμα της προτίμησής τους καθώς και το πώς κρίνουν ότι θα επηρέαζε το εκλογικό σώμα στην επερχόμενη εκλογική αναμέτρηση η υιοθέτηση αυτών των προβλημάτων ως βασικούς στόχους της προεκλογικής εκστρατείας του κόμματός τους.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η συλλογή των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε από ομάδα σπουδαστών του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης του ΤΕΙ.Θ χρησιμοποιώντας προσωπικές συνεντεύξεις αλλά και μέσω INTERNET (www.mkt.teithe.gr/Εφαρμογές/Ερευνα).

Μέθοδος δειγματοληψίας → Δειγματοληψία ευκολίας
Περίοδος δειγματοληψίας → 1/12/2001-31/1/2002

Συγκεντρώθηκαν 1610 ερωτηματολόγια και συμπεριλάμβανε ψηφοφόρους και των δύο φύλων, από όλη την Επικράτεια ηλικίας 18 ετών και άνω, εκ των οποίων 873 ήταν άνδρες και 737 γυναίκες

Πίνακας 2: Κατανομή των ψηφοφόρων κατά ηλικία

ΗΛΙΚΙΑ	18-25	26-35	36-60	61 και άνω
ΑΤΟΜΑ	542	434	544	90

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Οι ερωτήσεις με τις οποίες ασχολούμαστε στην εργασία αυτή είναι οι εξής:

Ερώτηση 1: Το κόμμα που προσεγγίζει περισσότερο το πολιτικό σας “πιστεύω” είναι το:

ΠΑΣΟΚ ΝΔ ΚΚΕ Άλλο Αναποφάσιςτος Δεν απαντώ/ Δεν ξέρω

Ερώτηση 2: Με ποια προβλήματα κατά την άποψή σας δεν ασχολείται όσο θα έπρεπε το κόμμα της προτίμησής σας;

Ερώτηση 3: Η υιοθέτηση αυτών των προβλημάτων (δηλαδή η αναγνώριση τους ως μείζονος σημασίας) από το κόμμα της προτίμησής σας πιστεύετε ότι:

Θα προσέλκυε νέους ψηφοφόρους

Θα συσπείρωνε περισσότερο τους οπαδούς του

Θα διαμόρφωνε νέο πολιτικό προφίλ

(Απαντήστε σε μία μόνο εκδοχή)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Μετά την συγκέντρωση των ερωτηματολογίων σε μία βάση δεδομένων, ακολούθησε η κατηγοριοποίηση των απαντήσεων όπως ενδεικτικά παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Κοινωνικά	Κοινωνικές διακρίσεις, ναρκωτικά, κοινωνική πρόνοια, κοινωνική ανισότητα, αλκοολισμός, aids, άστεγοι, σεισμοπαθείς, ρατσισμός, άνθρωποι με ειδικές ανάγκες.
Οικονομικά	Εθνική οικονομία, προβλήματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων, βιομηχανική ανάπτυξη, επενδύσεις, καπιταλισμός, πληθωρισμός, ΣΔΟΕ, χρηματιστήριο, οικογενειακός προϋπολογισμός, ευρώ, επιδόματα πολυτέκνων, ΟΝΕ, οικονομικός προγραμματισμός, καταναλωτική κοινωνία.
Παιδείας	Εκπαίδευση, παιδεία
Μεταναστών	Λαθρομετανάστες, αλλοδαποί, διακίνηση ξένων, μετανάστευση, πρόσφυγες, παράνομες ελληνοποιήσεις, άνοιγμα συνόρων
Αγροτικά	Γεωργία, αγροτικό, αγροτική ανάπτυξη, αγροτική πολιτική, επιδότηση αγροτικών προϊόντων.

Πίνακας 3: Πίνακας συχνότητας των διαβάθμισεων των προβλημάτων με τα οποία δεν ασχολούνται επαρκώς το ΠΑΣΟΚ, η ΝΔ και το ΚΚΕ με βάση τις απαντήσεις των ψηφοφόρων τους

Α/Α	ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΠΑΣΟΚ		ΝΔ		ΚΚΕ	
		№	%	№	%	№	%
1	ΑΓΡΟΤΙΚΟ	99	21,81	62	11,69	3	2,59
2	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	4	0,88	13	2,45	3	2,59
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	20	4,4	17	3,20	8	6,89
4	ΑΝΕΡΓΙΑΣ	115	25,33	89	16,79	18	15,52
5	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ	68	14,97	59	11,53	8	6,89
6	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ	17	3,74	11	2,07	3	2,59
7	ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	10	2,20	13	2,45	2	1,72
8	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	4	0,88	2	0,38	1	0,86
9	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	5	1,10	14	2,64	2	1,72
10	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16	3,52	70	13,2	23	19,82
11	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	6	1,32	7	1,32	6	5,17
12	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	2	0,44	0	0,00	3	2,59
13	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	75	16,51	51	9,62	12	10,34
14	ΝΕΟΛΑΙΑΣ	8	1,76	4	0,75	1	0,86
15	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	28	6,16	46	8,68	25	21,55
16	ΠΑΙΔΕΙΑΣ	125	27,53	123	23,2	20	17,24
17	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	2	0,44	16	3,01	4	3,44
18	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	4	0,88	20	3,77	0	0,00
19	ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ	12	2,64	20	3,77	3	2,59
20	ΥΓΕΙΑΣ	123	27,09	92	17,35	21	18,10
21	ΑΛΛΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	10	2,2	7	1,32	6	5,17

Πίνακας 4: Προοπτική των τριών κομμάτων εφόσον θα υιοθετούσαν τα προβλήματα που αναφέρουν οι ψηφοφόροι τους ως πρώτης προτεραιότητας στην προεκλογική τους εκστρατεία.

Α/Α	ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΠΑΣΟΚ			ΝΔ			ΚΚΕ		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
1	ΑΓΡΟΤΙΚΟ	52	27	20	37	14	11	2	1	0
2	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	2	1	1	5	5	3	1	2	1
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	6	6	8	10	3	4	2	3	3
4	ΑΝΕΡΓΙΑΣ	55	41	19	50	21	18	12	6	0
5	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ	28	27	13	25	21	13	6	2	0
6	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ	8	3	6	4	4	3	1	2	0
7	ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	6	4	0	6	5	2	1	1	0
8	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	3	1	0	1	1	0	0	0	0
9	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	3	1	1	6	3	5	0	1	1
10	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	7	6	3	43	16	11	7	6	10
11	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1	2	3	2	3	2	4	1	1
12	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	0	0	2	0	0	0	1	1	1
13	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	32	30	13	28	6	17	6	3	3
14	ΝΕΟΛΑΙΑΣ	2	4	2	4	0	0	1	0	0
15	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	16	8	4	20	9	17	14	5	6
16	ΠΑΙΔΕΙΑΣ	57	43	25	69	33	21	7	10	3
17	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	0	1	1	11	3	2	1	3	0
18	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	2	2	0	9	7	4	0	0	0
19	ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ	7	3	2	11	4	5	0	2	1
20	ΥΓΕΙΑΣ	57	39	27	42	33	17	10	5	6

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι ενδείξεις 1,2,3 αφορούν τις εξής απαντήσεις της 3ης ερώτησης:

1: Θα προσέλκυε νέους ψηφοφόρους

2: Θα συσπείρωνε περισσότερο τους οπαδούς του

β: Θα διαμόρφωνε νέο πολιτικό προφίλ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Α) Εφαρμογή της Ανάλυσης σε κύριες Συνιστώσες

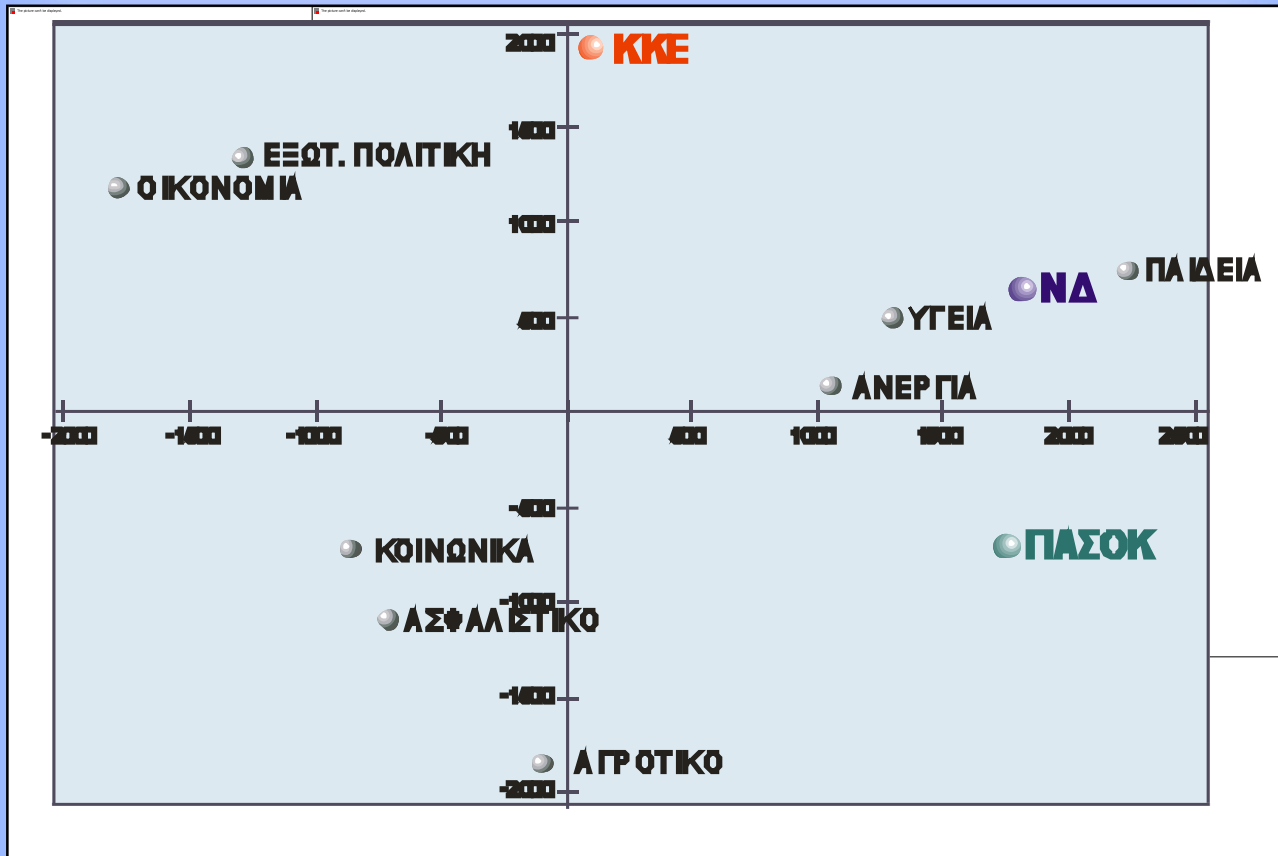
Α/Α	ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΠΑΣΟΚ %	ΝΔ %	ΚΚΕ %
1	ΑΓΡΟΤΙΚΟ	21,81	11,69	2,59
2	ΑΝΕΡΓΙΑΣ	25,56	16,79	15,52
3	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ	14,97	11,53	6,89
4	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	3,52	13,2	19,82
5	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	16,51	9,62	10,34
6	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	6,16	8,68	21,55
7	ΠΑΙΔΕΙΑΣ	27,53	23,2	17,24
8	ΥΓΕΙΑΣ	27,09	17,35	18,10

Πίνακας 6: Πίνακας συσχετίσεων μεταξύ των τριών κομμάτων (μεταβλητών)

	ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΚΚΕ
ΠΑΣΟΚ	1	0,696	-0,253
ΝΔ	0,696	1	0,277
ΚΚΕ	-0,253	0,277	1

ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕ ΚΥΡΙΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ

B) ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΩΝ

α/α	ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΠΑΣΟΚ			ΝΔ			ΚΚΕ		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
1	ΑΓΡΟΤΙΚΟ	52	27	20	37	14	11	2	1	0
2	ΑΝΕΡΓΙΑΣ	55	41	19	50	21	18	12	6	0
3	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ	28	27	13	25	21	13	6	2	0
4	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	7	6	3	43	16	11	7	6	10
5	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	32	30	13	28	6	17	6	3	3
6	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	16	8	4	20	9	17	14	5	6
7	ΠΑΙΔΕΙΑΣ	57	43	25	69	33	21	7	3	10
8	ΥΓΕΙΑΣ	57	39	27	42	33	17	10	5	6

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι ενδείξεις 1,2,3 αφορούν τις εξής απαντήσεις της 3^{ης} ερώτησης:

1: Θα προσέλκυε νέους ψηφοφόρους

2: Θα συσπείρωνε περισσότερο τους οπαδούς του

3: Θα διαμόρφωνε νέο πολιτικό προφίλ.

1) Οι απόψεις των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ

Ο 1^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 68,81%

Αντιπαραθέτει τους ψηφοφόρους που πιστεύουν ότι το κόμμα τους μπορεί να προσελκύσει **νέους ψηφοφόρους** με εκείνους που πιστεύουν ότι μπορεί να **συσπειρώσει** τους οπαδούς του.

Οι πρώτοι (ποσοστό 46,96%) πιστεύουν ότι αυτό θα συμβεί ξεκάθαρα εφόσον το κόμμα τους ασχοληθεί περισσότερο με τα προβλήματα που έχουν σχέση με το αγροτικό και την οικονομία, ενώ οι δεύτεροι (ποσοστό 33,37%) με τα κοινωνικά θέματα, το ασφαλιστικό, την εξωτερική πολιτική (δεδομένου ότι η έρευνα έγινε πριν την Προεδρία της Ελλάδος στην Ε.Ε το α! εξάμηνο του 2003) και την παιδεία.

Ο 2^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 31,19% και αντιπροσωπεύει κυρίως τους ψηφοφόρους (ποσοστό 19,3%) που πιστεύουν ότι το κόμμα τους θα αποκτήσει **νέο πολιτικό προφίλ** εφόσον ασχοληθεί κυρίως με την υγεία των πολιτών. Πάντως για μεγάλη μερίδα ψηφοφόρων η μη επίλυση των θεμάτων της ανεργίας, της οικονομίας, του ασφαλιστικού και των κοινωνικών προβλημάτων θα δημιουργήσει κακή εικόνα στο προφίλ του ΠΑΣΟΚ.

2) Οι απόψεις των ψηφοφόρων της Νέας Δημοκρατίας

Ο 1^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 64,66%, και αντιπαραθέτει τους ψηφοφόρους που πιστεύουν στην εκδοχή της **συσπείρωσης** των ψηφοφόρων του κόμματος με εκείνους που πιστεύουν σε **νέο πολιτικό προφίλ** του κόμματος. Οι πρώτοι (ποσοστό 25,84%) πιστεύουν ότι αυτό θα συμβεί εφόσον το κόμμα τους ασχοληθεί περισσότερο με τα προβλήματα που έχουν σχέση με το ασφαλιστικό, με τα θέματα υγείας και παιδείας, ενώ οι δεύτεροι (ποσοστό 21,11%) κυρίως με κοινωνικά θέματα και προβλήματα της οικονομίας.

Ο 2^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 37,25% και αντιπροσωπεύει κυρίως τους οπαδούς (ποσοστό 53,04%) που πιστεύουν ότι το κόμμα τους θα προσελκύσει **νέους ψηφοφόρους** εφόσον ασχοληθεί περισσότερο με την εξωτερική πολιτική, την ανεργία, το αγροτικό πρόβλημα και την παιδεία.

Πάντως η μη ενασχόληση του κόμματος σε μεγάλο βαθμό με θέματα που αφορούν την οικονομία, την υγεία και το ασφαλιστικό θα προκαλέσουν κατά την άποψή τους απώλεια νέων ψηφοφόρων για το κόμμα της ΝΔ.

3) Οι απόψεις των ψηφοφόρων του Κ.Κ.Ε

Ο 1^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 74,11%, και αντιπαραθέτει τους ψηφοφόρους που πιστεύουν στην εκδοχή της προσέλκυσης **νέων ψηφοφόρων** στο κόμμα με εκείνους που πιστεύουν σε **νέο πολιτικό προφίλ** του κόμματος. Οι πρώτοι (ποσοστό 49,23%) πιστεύουν ότι αυτό θα συμβεί εφόσον το κόμμα τους ασχοληθεί περισσότερο με τα προβλήματα που έχουν σχέση με την ανεργία, το αγροτικό πρόβλημα και το ασφαλιστικό, ενώ οι δεύτεροι (ποσοστό 21,53%) με την εξωτερική πολιτική, τα κοινωνικά θέματα και την υγεία.

Ο 2^{ος} παραγοντικός άξονας ερμηνεύει το 25,89% και αντιπροσωπεύει κυρίως τους ψηφοφόρους (ποσοστό 29,23%) που πιστεύουν ότι το κόμμα τους θα **συσπειρώσει** τους ψηφοφόρους του, εφόσον ασχοληθεί περισσότερο με την παιδεία. Πάντως η μη ενασχόληση του κόμματος σε μεγάλο βαθμό με θέματα που αφορούν την οικονομία, τα κοινωνικά θέματα και την υγεία θα προκαλέσουν πρόβλημα στην συσπείρωση των οπαδών του κόμματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η χρήση μεθόδων της Ανάλυσης Δεδομένων επέτρεψε να αναδυθούν με βάση τις απόψεις των ψηφοφόρων κάθε κόμματος χωριστά, οι μη διαφαινόμενες καταστάσεις που αφορούν στα προβλήματα που πρέπει κυρίως να εστιάσουν τα τρία μεγάλα κόμματα ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και ΚΚΕ την εκλογική τους εκστρατεία στις επερχόμενες εκλογές, ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένες στρατηγικές.

Σχηματική παρουσίαση των απόψεων των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ της ΝΔ και του ΚΚΕ με βάση τις ενδείξεις του 1ου παραγοντικού άξονα

